

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvenredne nedelje in praznike. // Inzerati do 80 petit vrst à Din 2, do 100 vrst à Din 2.50, od 100 do 300 vrst à Din 3, večji inzerati petit vrsta Din 4.—, Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. // „Slovenski Narod“ velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.— // Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica šte. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26.

Podružnice: MARIBOR, Grojski trg št. 7 // NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 // CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 // JESENICE: Ob kolodvoru 101 // SLOVENJ GRADEC, Slomškov trg 5 // Pošna hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Odmev milanskega pakta v Varšavi:

Poljska sedaj odklanja posredovanje Italije

Po sklenitvi nemško-italijanskega vojaškega pakta odklanja Varšava ponudbo Rima za posredovanje v poljsko-nemškem konfliktu, dasi bi jo bila prej rada sprejela

VARŠAVA, 9. maja. br. Poljska politična javnost je sprejela vest o sklenitvi nemško-italijanskega vojaškega pakta docela hladno. Tudi poljski listi podčrtavajo v svojih komentarjih, da bo ta diplomatska poteza, kar se tiče Poljske, ostala brez zaželenega uspeha. Poljska zaradi tega še dolgo ne bo padla na kolena in bo slej ko prej enako odločno in neomahljivo branila svoje pravice.

»Expres Poranny« smatra, da se mednarodni položaj s sklenitvijo nemško-italijanskega pakta ni prav nič izpremenil. Zaveznitvo Rima in Berlina ni bila nikakoli tajnost in zato tudi ta pakt ne pomeni nikake novosti, še manj pa presenečenja.

Enako piše tudi »Ilustrowany Kurier Codzienny«, da to ni nikak nov element v evropski situaciji. Tudi ni znano, ali naj bo ta pakt obrambnega ali napadalnega značaja. Podrobnosti tega pakta le kažejo, kakšne zveze so dosedaj obstajale med Rimom in Berlinom. Eno pa je vsem jasno: ta pakt je naperjen predvsem proti vsem onim, ki se ne mislijo slepo pokoriti željam Berlina. V prvi vrsti naj bi prizadel Poljsko. Edino, kar je za Poljake pri tem paktu važno, je stališče, ki ga je s tem zavzela Italija. To pa je tudi pokopalo vsako misel, da bi Poljska sedaj še pristala na kako posredovanje Italije v poljsko-nemškem sporu. Italija si je še nedavno prizadevala

pridobiti Poljsko za blok, ki bi združeval Italijo, Madžarsko in Poljsko in bi naj zajel nemško prodiranje na jugovzhod Evrope. Poljska je takrat ostala zvesta Nemčiji dani besedi in je tak očitno proti Nemčiji naperjen blok odklonila. Kako je to kvitirala Nemčija, je znano, milanski pakt pa je menda obenem tudi odgovor Italije. V Rimu se zaradi tega tudi ne smejo prav nič čuditi, če sedaj Varšava odklanja vsako posredovanje Italije in to tem bolj, ker je ta ponudba prišla iz Rima neposredno po sklenitvi vojaškega pakta z Nemčijo. Morda bi bila Poljska prej to ponudbo z veseljem sprejela, sedaj pa ne vidi nobenega razloga, zakaj bi se spor z Nemčijo ne uredil po

normalni diplomatski poti, če je Nemčiji kaj do tega, da se zadeva mirno poravnava.

»Gazetta Polska« opozarja na dejstvo, da v službenem komunikatu o milanskem paktu ni niti besede o vzajemni podpori, kar je bistvo za vsako zvezo. V ostalem pa sankcionira pakt samo obstoječe stanje in ne nalaga posebne obveznosti glede podpor za primer vojne.

Priznanje in zahvala Becku

Varšava, 9. maja. AA. Pat: Minister za zunanje zadeve Beck stalno prejema iz vseh krajev Poljske brzojavke z izrazi hvaležnosti za stališče, ki ga je zavzel v imenu Poljske v svojem zadnjem govoru.

Severne države ostanejo nevtralne

Sestanek zunanjih ministrov v Stockholmu

Berlin, 9. maja. e. Danes se sestanejo v Stockholmu zunanji ministri nordijskih držav, Švedske, Norveške, Danske in Finske, da skupno proučijo predlog Nemčije za sklenitev dvostranskih nenapadalnih paktov. Finska je že leta 1934 sklenila tak pakt s Sovjetsko Rusijo in je pripravljena skleniti tak pakt tudi z Nemčijo, če-

prav v zadnjem času z drugimi državami ni sklenila nobenega takega pakta. Danska pa zavzema stališče stroge nevtralnosti. Najbolj verjetno je, da bodo stališče Danske osvojile vse severne države, da na ta način ohranijo neodvisnost in svobodo nordijskih držav.

Kam bo krenila Bolgarija?

Turčija si prizadeva, da bi jo pridobila za pristop k Balkanski zvezi

London, 9. maja. br. »Exchange Telegraph« poroča iz Bukarešte, da je bližnje potovanje rumunskega zunanjega ministra Gafencu, ki je dobil predsednik Balkanske zveze, v Ankaru v tesni zvezi s pogajanjimi za pristop Bolgarije k Balkanski zvezi. Znano je, da pripisuje Turčija največji pomen pomirjenju in poravnavi med Bolgarijo in Rumunijo, čeprav je znano, da bo to brez gotovih teritorialnih koncesij težko dosegljivo. Bolgarija še vedno odleiva in se doslej ni hotela odkrito pridružiti osi Rim-Berlin. Zato v Ankari še vedno upajo, da se jo bo morda le posrečilo pridobiti za vstop v Balkansko zvezo, kar bi bilo za položaj na Balkanu velikega pomena. Temu cilju je služila tudi misija Potemkina v Sofiji in Bukarešti.

Sofija, 9. maja. e. Predmet razgovorov, ki jih je imel pomočnik ruskega zunanjega ministra Potemkin s predsednikom bolgarske vlade dr. Kjuzeivanom, je še vedno v tajnosti. Vladni krogi poudarjajo samo, da so razgovori, ki sta jih vodila Potemkin in Kjuzeivanov, velikega pomena. Tajnost, v katero je zavito Potemkinovo

bivanje in njegovi razgovori v Sofiji, daje seveda povod za razne komentarje. V sofijskih političnih krogih zatrjujejo, da so se razgovori vodili o naslednjih vprašanjih: 1. Odnosaji Bolgarske do Balkanske zveze. 2. Možnost sklenitve obrambnega pakta vseh črnomoških držav. 3. Potreba sklenitve trgovskih pogodb med Rusijo in Bolgarijo. Seveda so to samo domneve. Naglašajo, da bo šele čez nekaj dni znana vsebina razgovorov, ki so se vodili med Potemkinom in Kjuzeivanom.

Potemkinova misija

Bukarešta, 9. maja. e. Pomočnik komisarja za zunanje zadeve Potemkin je včeraj prispel iz Sofije v Bukarešto. Po obedu, ki ga je priredil zunanji minister ruskega gostu sta imela Potemkin in Gafencu dolgo konferenco, ki je trajala dve uri. Po konferenci je Potemkin obiskal turško poslanstvo. Ob 20. je odpotoval v Varšavo, od koder se bo vrnil v Moskvo. V sovijskih krogih ne dajejo nobenih izjav, vendar pa naglašajo, da je izvršil važno misijo, ki mu jo je poverila vlada.

V znaku dobrih odnošajev

med Poljsko in Rusijo

je Rusija po 2 letih zopet imenovala svojega veleposlanika v Varšavi

Varšava, 9. maja. e. S posebnim zanimanjem je bila v Varšavi včeraj sprejeta vest, da je sovjetska vlada imenovala novega veleposlanika v Varšavi, in sicer Nikolo Saranova. Poljska vlada je že dala svoj pristavek. V Varšavi prevladuje mnenje, da je imenovanje novega ruskega poslanika smatrati kot prvi diplomatski akt novega zunanjega komisarja Molotova in temu pripisujejo poseben pomen. Na-

glašajo, da sovjetskega veleposlanika že dve leti ni bilo v Varšavi in da ni brez pomena, da se je Molotov podvil najprej rešiti to vprašanje. Zato z največjim zadovoljstvom ugotavljajo, da predstavlja imenovanje novega poslanika nedvoumno manifestacijo dobrih odnošajev med Poljsko in Rusijo, ki se glede na dosedanje napetost med Poljsko in Nemčijo še prav izredno značilni.

Še je čas za iztreznjenje

Bivši angleški kralj, vojvoda Windsorski, apelira na odgovorne državnike, naj preprečijo strahote nove vojne

Verdun, 9. maja. AA. Reuter: Snoči je imel v Verdunu govor vojvoda Windsorski, ki ga je prenašal radio tudi za Ameriko. Vojvoda Windsorski je med drugim dejal:

Na tem bojišču ležijo milijoni mrtvih. Govorim vam s tega zgodovinskega mesta, ker se globoko zavedam prisotnosti velike družbe mrtvih ter sem prepričan, da bi se strinjali z menoj glede tega, kar vam bom povedal. Ne govorim v imenu nikogar, temveč samo v svojem imenu in brez vednosti katerekoli vlade, enostavno kot vojak, ki se je udeležil svetovne vojne in čigar največja želja je, da se vojna ne ponovi. Prekinjam svoj molk zato, ker se pojavlja nevarnost, da se lahko ponovijo strašni dogodki, ki so se dogajali pred 25 leti. Vprašanje miru je življensko vprašanje narodov in ono se ne more gledati

samo s političnega stališča. V moderni vojni bodo zmagovalci in premagani enako trpeli. Anarhija in zmešnjava bosta zagospodovali s svojimi grozotami nad vsemi. To je stvarnost tako za nemško kakor za angleško in francosko nacijo. V naših osebnih odnošajih se moramo truditi živeti v slogi s svojimi sodržavljanji, kajti če ne bomo živeli v slogi, ne bo nikoli prišla do izraza civilizacija. Ali naj želimo porušiti civilizacijo zato, ker v mednarodnem življenju ne bi mogli živeti tako, kakor živimo v individualnem? Vojvoda Windsorski je v svojem daljšem govoru zahteval, naj se preneha z nevarno propagando, ki zastruplja duše narodov. Državniki, ki so si nadeli nalogo, ohraniti varnost in zaupanje, morajo svoje naloge razumeti kot dobri državljani sveta in ne samo kot dobri Francozi, Nemci, Ameri-

kanci, Angleži itd. Največji uspeh, ki bi ga mogla kaka vlada za svoj lastni narod doseči in ki se ne bi mogel primerjati z nobenim drugim, je rešitev človeštva pred strašno usodo, ki se mu danes obeta. Ni

moja dolžnost stavljati konkretne predloge. To je treba prepustiti onim, ki vodijo narode. Naj jim Bog pomaga, da dovršijo svoje delo prej, predno bo prepozno.

Knez namestnik Pavle in kneginja Olga odpotovala na uraden obisk v Rim

Poleg dvorne suite ju spremlja tudi zunanji minister dr. Cincar-Marković

BEograd, 9. maja. AA. Nj. kr. Vis. knez namestnik Pavle in kneginja Olga sta na povabilo italijanskega kralja in kraljice odpotovala snoči v Rim na uraden obisk. V spremstvu Nj. kr. Vis. kneza namestnika in kneginje Olge so zunanji minister dr. Aleksander Cincar-Marković, minister dvora Milan Antić, dvorna dama ga. Olga Lonzanić, divizijski general in prvi adjutant Nj. Vel. kralja Nikola Hristić, poveljnik vojne mornarice viceadmiral Marjan Polić, šef kabineta zunanjega ministra Vukašin Šećerović ter uradni maršalata dvora Dimitrije Gavrilović.

Odhodu s topčiderske železniške postaje so prisostvovali kraljeva namestnika dr. Radenko Stanković in dr. Ivo Perović, predsednik vlade Dragiša

Cvetković, prometni minister dr. Mehmed Spaho, oboje italijanskega poslanstva v Beogradu ter civilna in vojaška hiša Nj. Vel. kralja.

LJUBLJANA, 9. maja. Davi ob 8.14 se je ustavil in ljubljanski postaji dvorni vlak, s katerim se je pripeljal Nj. Vis. knez namestnik v spremstvu Nj. Vis. kneginje Olge, zunanjega ministra dr. Cincar-Markovića in dvorne suite. Osem minut popreje je na postajo pribrezala izvidnica. Na kolodvoru so bili ban dr. Natlačen, železniški direktor inž. Kavčič, komandant žandarmerije polkovnik Barle in policijski upravnik dr. Hacin. Iz dvornega vlaka je izstopil samo minister dvora dr. Antić, ki se je nekaj časa razgovarjal z banom, po kratkem postanku pa je vlak ob 8.20 nadaljeval vožnjo.

Italijanski kralj obišče Berlin

Ob tej priliki bo najbrže podpisan nemško-italijanski vojaški pakt

Berlin, 9. maja. e. V političnih krogih se doznava, da je že pripravljeno tudi besedilo pogodbe o politični in vojaški zvezi med rajhom in Italijo. Odprto ostane samo še vprašanje, kdaj bo ta pogodba podpisana. V nekaterih tukajšnjih krogih zatrjujejo, da bo najbrže podpisana o priliki že napovedanega obiska italijanskega kralja v Berlinu. Po dosedaj še nepotrjenih vesteh bo italijanski kralj prišel na obisk v Berlin 28. maja ali pa 2. junija, da na ta način vrne lanski obisk kancelarja Hitlerja. Ni pa izključeno, da bo pogodba podpisana že poprej. Nemški zunanji minister Ribbentrop se vrne danes v Monakovo, od koder se bo odpeljal na-

ravnost v Berchtesgaden, kjer bo podrobno poročal Hitlerju o svojih razgovorih v Milanu. Po zaključitvi vojne zveze v političnih in diplomatskih krogih v Berlinu ne izključujejo možnosti, da bosta sedaj obe strani postavili svoje zahteve v še bolj kategorični obliki. V Berlinu pripisujejo velik pomen nedeljskemu govoru Mussolinija v Turinu.

Holandska kraljica obišče Bruselj

Bruselj, 9. maja. AA. Holandska kraljica Viljemina bo uradno obiskala Bruselj med 23. in 26. majem.

Izstop Španije iz Društva narodov

General Franco v vsem posnema Italijo in Nemčijo

Burgos, 9. maja. i. Španski zunanji minister general Jordan je včeraj poslal tajniku Društva narodov Avenolu izjavo, da Španija izstopa iz Društva narodov. V zvezi s tem je izšlo poluradno poročilo, v katerem Španija motivira svoj izstop takole:

1. Popolna nesposobnost Društva narodov, da izpolnjuje svoje naloge.
2. Namesto, da bi bilo Društvo narodov instrumentu miru, je le orožje v rokah gotovih držav.
3. Zavlačevanje Društva narodov pri rešitvi španskega vprašanja.
V Burgosu naglašajo poleg tega, da Društvo narodov nikoli ni pravilno razumelo svoje funkcije in dokaz temu je tudi, da ni hotelo priznati nacionalistične vlade vse dotle, dokler ni bila Francova zmaga zagotovljena. Poleg tega so tudi vse zavezniške države nacionalistične Španije že popreje izstopile iz Društva narodov in zaradi tega Španija nima tam ničesar več iskati.

Berlin, 9. maja. i. Sklep Španije, da izstopi iz Društva narodov je tu izzval splo-

šno odobravanje in današnji tisk podčrtava, da je ta organizacija spet dobila lekico za svoje poslovanje.

Sestanek Bonneta in Halifaxa

Pariz, 9. maja. i. Francoski zunanji minister Bonnet bo imel v soboto sestanek z angleškim zunanjim ministrom lordom Halifaxom, ki se bo na poti v Zenevo k otvoritveni seji Društva narodov ustavil v Parizu.

Amerika gradi 144 novih vojnih ladij in 500 letal

Washington, 9. maja. i. Ameriški parlament je sprejel predlog proračuna za mornarico v višini 750 milijonov dolarjev za gradnjo 144 novih vojnih ladij, 500 mornariških letal in za utrditve treh mornariških postojank na otočju.

Inserirajte v »Sl. Narodu«!

Gospodarska konfederacija Balkana

BUKAREŠTA, 9. maja. br. Rumunski zunanji minister Gafencu bo po 15. maju odšel na novo diplomatsko potovanje. To pot bo obiskal Ankaru, Atene in Sofijo. V dobro poučenih krogih zatrjujejo, da bo predlagal ustanovitev gospodarske balkanske konference, v katero bi vstopila tudi Bolgarija. Dan njegovega odhoda še ni definitivno določen.

Bodoča arabska kraljevina

London, 9. maja. g. Jutri bo objavljena bela knjiga, ki vsebuje predloge za rešitev palestinskega vprašanja. Kakor se doznava, predlaga Anglija ustanovitev posebne arabske kraljevine, ki bi obsegala poleg Palestine tudi Sirijo in Transjordanijo. Jamstvo za to državo bi prevzele Anglija, Francija in Turčija, ob enem pa naj bi se sklenila posebna zavezniška pogodba po vzorcu angleško-iranske pogodbe. Hatajska republika Alepo in Aleksandreta naj bi se istočasno priključile Turčiji. V arabskih krogih so sprejeli ta predlog, o katerem je v glavnem že dosežen sporazum med Anglijo, Francijo in Turčijo, z velikim zadovoljstvom, ker bo na ta način najbolj ustrezno arabskim željam.

Vojni svet v Rimu

Rim, 9. maja. g. Mussolini je snoči sklical vojni svet. Navzoči so bili med drugimi prestolonaslednik Umberto, vojni minister, maršal Badoglio, zunanji minister grof Ciano in večje število generalov. Po sprejetju poročila o ukrepih za oboroževanje in o zgraditvi utrdb na mejah je dal Mussolini smernice za uporabo nanovo dovoljenih večjih oboroževalnih kreditov.

Anglija in Rusija

London, 9. maja. g. Na včerajšnji seji spodnje zbornice je Chamberlain na tozadevno vprašanje odgovoril, da je cilj angleške politike čim tesnejše sodelovanje z Rusijo, kar vidi v tem najboljšem jamstvu za mir. Pogajanja se uspešno nadaljujejo in upa, da bodo v kratkem zaključena. Kar se tiče Gdanske, je vsaka sprememba brez sporazuma in pristanka Poljske nemogoča.

Maniu resno obolel

Bukarešta, 9. maja. e. Bivši predsednik narodno-kmetijske stranke in bivši ministriški predsednik ter eden najodličnejših rumunskih politikov g. Julij Maniu je resno obolel. Včeraj je bil zaradi infekcije v ustih operiran in se nahaja v sanatoriju, kjer bo ostal del časa.

Izgon poročevalca DNB

Kairo, 9. maja. br. Poročevalec agencije DNB je bil danes izgnan iz Egipta. Zapustiti mora državo v treh dneh. Izgnan je zaradi tega, ker je nerenečno in tendenciozno poročal o razmerah v Egiptu.

Potres v daljavi

Milan, 9. maja. AA. Seizmološki institut v Firenci je zabeležil ponoči ob 2.56 potres, ki je trajal nad eno uro. Daljave se ceni približno 3000 km. Misli, da je epicenter potresa v Iranu.

Politični obzornik

Glasilo ministra dr. Spaha poroča

»Muslimanska svijest« objavlja to-le beležko: »V poročilu o sestanku dr. Cvetkovića z dr. Mačkom se ni nikjer dajal njegovi misliji strankarski značaj, niti ni v tem poročilu ali v kakem komentarju kjerokoli omenjena JRZ kot stranka, ki se pogaja. No, danes je popolnoma jasno, da se z delom in z nim, kar bo Cvetković eventualno zaključil, strinjata i dr. Spaho i dr. Korošec kot šefa skupin, ki tvorijo JRZ, in da ima Cvetković poleg svoje specialne mislije tudi njih pooblastilo za akcijo na sporazumu. Do sedaj se vsaj ni moglo domnevati, da bi dr. Spaho in dr. Korošec zastopala drugo stališče. Treba pa je podčrtati tudi to, da je posetil inž. Avgusta Kožutića, ki je kot pooblaščenec dr. Mačka bil v Beogradu in konferiral s predstavnikmi združene opozicije, Gjura Janković v imenu dr. Milana Stojadinovića in mu dal gotove informacije. Kakor beležijo listi, je dr. Stojadinović v svojstvu predsednika stranke JRZ sporočil dr. Mačku, da se z akcijo za sporazum strinja tudi JRZ kot politična stranka. To sporočilo je bolj karakteristično kakor važno, ker je dr. Stojadinović sam formalno predsednik JRZ, saj je njegov vpliv v tej stranki minimalen. Zato bi se ne bilo pomembno in važno, četudi bi se on izrekel proti pogajanjem z dr. Mačkom. Iz te beležke je razvidno, da je dr. Stojadinović vendarle še predsednik JRZ in da se je končno tudi on izjavil za sporazum.

Curtis, 9. maja. Beograd 10, Pariz 11.7925, London 20.84, New York 445.125, Bruselj 75.75, Milan 23.425, Amsterdam 238.20, Berlin 178.60, Sofija 5.40, Varšava 88.75, Bukarešta 3.25.

Krepimo narodno zavest!

Izredni časi so naložili našim narodno obrambnim društvom velike in težke naloge

Ljubljana, 9. maja. Ljubljanska podružnica Braniborja je imela sredi obnove zbor v magistratni dvorani. Predsednik prof. dr. Martin Gorjanec je pozdravil navzoče zastopnike sodnih obrambnih društev in poročevalce. Za osrednji odbor Braniborja je zborovalce pozdravil prof. Ivan Rudolf. Poudaril je, da se žal mnogi še niso zavedli pomena obrambnega dela, ki ga opravlja Branibor skupno s drugimi narodno obrambnimi društvom. Posebno v današnjih časih pritiče temu delu in vprašanju, ki jih društvo proučuje in rešuje, poseben pomen. Gre za vprašanja, ki so naravnost življenjska vprašanja našega naroda. Izredne razmere, v katerih živimo danes, so vsilile izredne naloge, ki jih moramo s pogumom in vso poštovanostjo po svoji najboljši vesti rešiti. Naše imovine, še mešanstvo naj bi pri tem delu z večjo ljubeznijo in poštovanostjo sodelovali. Ljubljanska podružnica naj bi razširila svoje delovanje in pritegnila kar najbolj široke plasti naroda iz vseh slojev k svojim akcijam. Kazalo bi ustanoviti še več društev pod okriljem matičnega ljubljanskega društva. Prof. Rudolf se je zahvalil časopisom, ki so vedno ustregli željam odbornikov in podpirali Braniborovo stremeljenje ter tako pomagali, da so društvene akcije v preteklem letu dosegle uspeh. Za Slovensko Stražo je zborovalce pozdravil g. Trebše z željo, da bi narodno obrambno delo zajelo ves narod in vse sloje.

Predsednik dr. Gorjanec je poročal o delu in smernicah društvenega delovanja v pretekli poslovni dobi. Narodno obrambno delo je bilo treba opravljati v izrednih razmerah in v posebnem položaju, ki je posledica evropskega političnega dogajanja. Branibor ima kulturno nalogo, podpirati Slovence v tujini, da ne zapadejo raznarodovanju, on pošilja rojakom v tujini sredstva za izobrazbo, knjige za knjižnice, note za pevске in tamburaške zbornice, knjige za jezikovne in gospodinjске tečaje ter za božična darila slovenski mladini onkraj meje ali ob meji. Podpora Braniborja jim predvsem lajša skrb in žrtve pri kulturnem delu. Tako kulturno prizadevanje naših rojakov onkraj meje je za njih življenjskega pomena. Nekoč so imeli slovenske osnovne šole in svoja društva ter so se mogli živahno kulturno udeleževati, zdaj vsega tega nimajo. Zato je naša sveta dolžnost, da jih pod-

piramo. V preteklem poslovnem letu je osrednji odbor Braniborja organiziral naravno akcijo s pomočjo uspešnega sredstva. Podružnica je pod vodstvom prof. dr. Gorjanca nabirala prispevke in jih izročila osrednjemu odboru. Sredstva se nabirajo kot članarina ali kot prispevki denarnih zavodov in gospodarskih podjetij.

Izredne razmere so v pretekli poslovni dobi pospešile sodelovanje Braniborja z ostalimi dvema glavnima obrambnima društvoma, to je s Slovensko stražo in s Ciril-Metodovo družbo. Slovenska straža je dala pametno pobudo za tako sodelovanje. Velike skrbi, ki tarejo slovenskega zavednega Slovence, so slični delavcem naložile velike in težke naloge. Med drugim je društvo storilo vse, da se sprito politično razgibanih časov narod pomiri in ob krepki narodni zavesti ter narodnem ponosu dobi pogum in samozavest. Slovenska javnost je pozdravila skupno delo vseh narodno obrambnih društev. Našega naroda se je polastila posebna psihoza. Na vseh koncih in krajih najdemo nezavedne in omahljive ljudi. Vpliv takih ljudi je treba steti, zavedne ljudi je treba nenehoma bodriti. Podružnica Braniborja je storila, kar je mogla, v prid rojakom onkraj meje, a v prvi vrsti si je prizadevala ohraniti in dvigniti narodno zavest Slovencev ob severni meji.

Tajnik Jože Prohazka je poročal med drugim, da ima podružnica okrog 600 članov. O stanju blaginje je poročal ravnatelj prof. Josip Gogala. Naglasil je, da je med našim premožnejšim meščanstvom še vedno premalo razumevanje za narodno obrambno delo Braniborja. Za nadzorni odbor je g. Lojze Ložar poročal, da so vse knjige in računi v redu ter je predlagal odbornikom razrešnice.

Pri volitvah je bil za predsednika ljubljanske podružnice Braniborja ponovno soglasno izvoljen prof. dr. Martin Gorjanec, za podpredsednika pa odvetnik dr. Anton Urbanec. V odbor so bili izvoljeni g. ravnatelj Josip Gogala, dr. Ivan Stular, dr. Fran Gabrček, sodnik Jože Kokalj, trgovec Fran Paulin in prof. Anton Oven. Namestnika sta upravitelji Jaka Skubic in akademik Josip Prohazka, v nadzorni odbor pa so bili izvoljeni neimenovani, Ivan Majdič in Lojze Ložar. Pred zaključkom zborovanja je predsednik orisal narodno obrambne naloge, ki jih je treba rešiti ob naši severni meji.

Pustolovec Jože Wimmer pod ključem

Zaradi mnogih sleparij se bo moral najprej zagovarjati pred sodiščem v Zagrebu, potem pa še v Ljubljani

Ljubljana, 9. maja. Jože Wimmer je znan pustolovec, ki ima na vesti že mnogo sleparij, čeprav je star komaj 20 let. Fant, doma iz Laškega, se najraje muči v Ljubljani in je bil nedavno odpuščen iz kaznišnice na pogojni odpust. Ker se je v kaznišnici vedel naravnost vzorno, so mislili, da se je pobiljal. In res se je, toda ne za dolgo. Wimmer je kmalu odšel iz domačega kraja in si poiskal najprej službo nekje na Koroskem, nato pa je prišel v Gornji grad, kjer je dobil mesto pri nekem prvotnoznani avtopodjetju. Naučil se je seveda tudi šofirati in je prihajal z avtomobilom večkrat v Ljubljano. Tu je kmalu pričel uganjati pustolovščine. Mimogrede je prišel zastopstvo nekaterih tveganj z radijskimi aparatami in jel aparate na debelo prodajati ljudem po deželi. Seveda je pa šla kupčija samo, dokler je Wimmer dobil aparate globoko pod ceno, kar je lahko storil, kajti trdil je, da se obisale za denar pod nosom. Ko je zagrešil nekega drugih sleparij, so mu postala tla pod nogami tako v Gornjem gradu kakor tudi v Ljubljani prevročila in je pobegnil nekam na Hrvaško.

Tam pa ni ostal dolgo in se je kmalu spet pojavil v Ljubljani, kjer je posedal po kavarnah in zagrešil nove sleparije. Ker je imel uglajen rastop, se je kmalu znanil z boljšimi ljudmi, ki jim je natvezil vse mogoče in jih okradel. Seznanjal se je tudi z raznimi ženskami, pri katerih se je nastanil, pa samo za nekaj dni, nakar je izginil. Odšel je na neki prazniški rok, največ je šel s t. im. vasa, kar je mogel odnesti, najraje denar in zlatnino. Ko je stanoval v Mostani, je neke nedelje nakupil v znani trgovini za več tisočakov raznega finega perila in galanterije, kar vse je dal v vesti

na stanovanje, rekoč, da bo poravnal račun naslednji dan. Seveda pa je drugo jutro že izginil in poprej okradel svojo gosposinjno. Takrat je pobegnil v Karlovec, kjer so ga prijeli in poslali v Ljubljano. V vlaku pa se je Wimmer s svojim čuvajem izmuznil in skočil iz vlaka nekje blizu Metlike. Pustolovec se je zatekel v gozd, kjer se je pridružil ciganom, nato pa pobegnil pred orožniško patruljo in odšel do Zidnega mosta, kjer so ga tudi lovili, a zaman. Kam je tedaj izginil, dolgo ni bilo znano, sedaj pa je bil pustolovec aretiran v Zagrebu.

V Zagrebu se je Wimmer izdal za elektroinženjerja in kot tak zagrešil celo vrsto sleparij. Posebno radi so mu nasedali trgovci. Ugotovljeno je tudi, da je nastopal kot zdravnik dr. Sonnenfeld, specialist za notranje bolezni. Izvrševal je seveda tudi prakso in je šele nedavno pregledal nekega delavca, ki mu je konstatiral bolezen na ledvicah. »To naj vas nič ne skrbi«, je dejal slepar, »izlečil sem že mnogo ljudi, pa bom tudi vas.« Obljubil mu je celo, da mu bo preskrbel zdravila po rezijski ceni.

Pustolovec je na podlagi opisa aretiranih nekih stražnikov v Miramarski ulici v Zagrebu in sicer v trenutku, ko je prodajal koe manufakturnega blaga, ki ga je izvalil od nekega krojaškega pomočnika. Ko je stražnik pozval Wimmerja, naj mu sledi na policijo, je napravil za začuden obraz: »Kaj, mene hočete aretirati? Ne veste, s kom imate opraviti. Jaz sem inženjer Wimmer in boste imeli sitnosti, če me ne pustite pri miru.« Stražnik pa se ni dal preslepiti in je pustolovca aretirati ter ga končno spravil v zapor. Wimmer se bo moral zaradi sleparij najprej zagovarjati v Zagrebu, potem pa še na sodišču v Ljubljani.

Iz Celja

—c Akademija podmladka Jadranske straže na celjski gimnaziji se bo pričela drevi ob osmih v Mestnem gledališču. Sodelovala bo koncertna pevka ga. Helena Lapajnetova, ki bo pela ob sorednjem ljubljanskem godalnemu orkestru pod vodstvom g. ravn. Karla Sancina in ob spremljevanju koncertne pianistke g. Mirce Sancinove. Na sporedu so tudi teledne točke, zborna recitacija Zorančičeve »Dume«, deklamacije ter glasbene točke Brede Rajhove, Slavka Majerčiča, Marija Sancina in Alfreda Königa. Udeležite se te kulturne prireditve celjskih gimnazijev v čim večjem številu!

—c Samarijanski tečaj. Sreski odbor Rdečega križa v Celju, ki je organiziral že več samarijanskih in bolničarskih tečajev, bo otvoril v drugi polovici meseca maja zopet samarijanski tečaj. Predavarna bodo dvakrat na teden ob večernih urah. Prijave se sprejemajo še do 15. t. m. pri mestnem fizikatu na mestnem poglavarstvu v sobi št. 23.

—c Vlom in dve tatvini. V noči od nedelje na ponedeljek je neznan storilec vplnil v Klajnsko gostilno na Bregu. Spisal se je na dvorčice, vplnil vrata v dletom in ukradel natakari in gostilne dva para nizkih čevljev in nekaj cigare in cigar v skupni vrednosti 260 din. V soboto popoldne je ukradel 18-letni krojaški pomočnik Stanko N. iz Zagreba v manufakturni trgovini g. Milosa Pšenčnika na Kralja Petra cesti med izbiranjem blaga 9.80 m dolg kos moškega sukna v vrednosti 2800 din, ga skril pod plašč in izginil. Tatvino so takoj opazili in obvestili policijo, ki je kmalu nato izsledila tatvino v neki veži za kuresijo, kjer je tla ukradeno sukno v aktovko. Storičica

so izročili sodišču, blago pa so vrnili g. Pšenčniku. V soboto zvečer je stopila na peronu celjskega kolodvora neka ženska k posestniku ljudimil Vodiškovi iz Marijagradca pri Laškem in se ji ponudila za stuzkinjo. Vodiškovi, ki je ravno potrebovala stuzkinjo, je dejala neznanica, naj se pelje z njo v Marijagradec. Ko sta se obe peljali z vlakom proti Laškemu, je postala Vodiškovi nenadno slaba. Neznanka je izkoristila priliko in je izmaknila Vodiškovi iz ročne torbice 400 din ter izginila.

—c V hrbet ga je zabodel. V soboto je neki delavec na Bregu pri Rogoški Slatini v prepiru napadel 21-letnega delavca Ivana Črešnjara iz Brestovca pri Rogoški Slatini in ga zabodel z nožem v levo stran hrsta. Težko poškodovanega Črešnjara so prepeljali v celjsko bolnico.

—c Usoden padeč. Ko je šla 51-letna letna dninarica Jozefa Dobrajčeva iz Vrhnega pri St. Juriju ob juž. ž. v nedeljo k maši, je padla tako nesrečno, da si je zlomila desno nogo. Dobrajčeva so oddali v celjsko bolnico.

—c Redna seja mestnega sveta bo v petek 12. t. m. Na dnevnem redu so poročila odborov.

Z Jesenic

—c Pranski pomen. Jeseniška strelska družina je v nedeljo priredila djurdjevdanski uranek, ki je dosegel prav lep uspeh. Zjutraj se je pred sokolskim domom formiral lep spreved, ki je s sokolsko godbo na čelu odkorakal po najbolj prometnih cestah na strelšče. Tekom popoldneva se je na strelšču zbralo lepo število članstva in prijateljev družine, ki se je prijetno zabavala v lepi prirodi. Od godbi, dobri jedati in pijači in med neprestanim stre-

ljanjem je le prehitro minilo lepo majsko dopoldne, ki bo vsem udeležencem ostalo v prijetnem spominu.

—c Škopski mednarodni lahkonostnega mitinga, ki ga priredi SK Bratstvo na Jesenicah v medeljo, dne 14. maja ob 15. uri na igrišču Bratstva. Tekma obsega naslednje discipline: teki 100, 200, 1500 in 5000 metrov, skok v višino, troskok, metanje krogle in diska. Tekalščje je dolgo 300 m, ima dva zavoja ter je pokrito z ugasli. Pravico tekmovalca imajo vsi člani klubov, ki so vključeni pri JAS. Prijave se sprejemajo na igrišču SK Bratstva pol ure pred pričetkom tekmovalca.

Dela na Mestnem in Starem trgu

Ljubljana, 9. maja. Dela na Mestnem in Starem trgu so do sedaj napredovala po programu in ljudje si žele, da bi tudi poslej ne bilo zastanka. Samo po sebi se razume, da je velik zastoj v prometu. Številne trgovine so dan za danem prazne, saj se vsak rad izogne razkopanih cest, če se le more. Znana je radovednost meščanov, ki se pokaže ob tak-

šnih prilikah; toda zdaj se izogibljejo Starega in Mestnega trga tudi največji radovalci.

Najbolj je napredovalo delo na Mestnem trgu, kjer so najprej začeli prekopavati cesto in kopati jarek za kanal. Kanalizacijska dela so bila kmalu končana in zdaj v spodnjem delu trga že utrjujejo cestnice s parnim valjarjem. Mestni trg je razkopan le še v svojem ozkem delu, a tudi tam bodo kmalu končali razna cestna dela razen tramvajskih. Pod tramvo so se začeli polagati kamnite temelje za novo tramvajsko progo. Najbolj je pa »razdejan« Stari trg, kjer se zdaj cedi po dežju razmočeno blato po hodnikih kakor med in mleko v obljubljeni deželi. Vendar so ljudje potrpežljivi. Kanalizacijska dela slabo vreme precej ovira. Jarek, ki ga kopljejo za položitev novih kanal-skih cev, je bil dopoldne delno zalit; voda se ne more hitro odtekat po prekopanem starem kanalu, ki ga polnijo tudi dotoki hišnih kanalizacij, zato je jarek po močnejšem dežju kmalu zalit. Te težave so pa prehodne; čim bodo končana kanalizacijska dela, bodo premagane najhujše ovire in drugo delo bo lahko napredovalo neovirano.

Priznanja našim obrtnikom

na lanski mednarodni obrtniški razstavi v Berlinu Odlikovanci so danes prejeli diplome in kolajne

Ljubljana, 9. maja. Danes ob 11. je v Zbornici za TOI predsednik obrtnega oddelka Ivan Ogrin izročil 9 odlikovancem diplome in kolajne, s katerimi so bili odlikovani na mednarodni obrtniški razstavi v Berlinu lani meseca junija. Razstave se je udeležilo 26 držav, med katerimi si je Jugoslavija pridobila prav častno mesto. Razstavilo je lahko samo omejeno število obrtnikov z izdelki, ki so bili narejeni po načrtu in katere je morala posebej žirija odobriti. Žirija je dopustila samo umetno obrtne izdelke, ki so bili tehnično dovršeni in v zvezi z značilnostjo države ali naroda razstavljalca. V jugoslovanskem paviljonu se je posebno odrezal slovenski oddelek z 1 častnim darilom in 9 diplomami. Častno darilo in diplomo s kolajno je dobil Državni osrednji zavod za ženski domači obrt v Ljubljani, ki ga vodi ravnatelj Božo Razič.

Diplome s kolajno so dobili sledeči obrtniški mojstri in tvrdke: Tesarski mojster Josip Klemenčič iz Novega mesta, ključavničarski mojster Josip Rebek iz Ljubljane, tesarski mojster in graditelj Karel Kavka iz Ljubljane, tapetniški mojster Danilo Puc iz Ljubljane, tvrdka Kolb & Predalič iz Ljubljane, pasarski mojster Ivan Zmuc in kiparski in rezbarski mojster Božidar Pengov iz Ljubljane in ga. Helena Vurnik za umetno obrtne osnutke. Tajnik Zbornice za TOI dr. Josip Pretnar je dobil diplomo za sodelovanje pri pripravi razstavo v Berlinu kot član jugoslovanskega Osrednjega delovnega odbora.

Tem odlikovancem je predsednik obrtnega oddelka Ogrin izročil diplome in kolajne po primernem nagovoru, v katerem

je poudarjal pomen sodelovanja naših obrtnikov na mednarodnih razstavah.

Razen gori imenovanih odlikovanih mojstrov in tvrdk, ki so se s svojimi izdelki uvrstili na častno mesto v krogu mednarodnih razstavjalcev, je dobilo še 31 mojstrov iz Slovenije, ki so se udeležili s svojimi izdelki mednarodne obrtniške razstave, priznanje, ki je bilo potrjeno s posebno listino. To so bili mizarski mojster Franc Vehovar iz Celja, kiparski mojster Miloš Hohnjec iz Celja, mizarski mojster Karol Golob iz Celja, rezbarski mojster Dominik Lovšin iz Celja, mizarski mojster Anton Zalokar iz št. Vida pri Ljubljani, mizarski mojster Ivan Praznik iz Ljubljane, rezbarski mojster Albin Slivar iz Ljubljane, tvrdka Kalmus & Ogorelec iz Ljubljane, tkalski mojster Josko Medved iz Ljubljane, tesarski mojster Robert Mihor iz Ljubljane, pieterski mojster Fr. Učakar iz Dev. Marije v Polju, izdelovalka domačih kruhkov Franciška Globočnik iz Poženja pri Kranju, knjigoveški mojster Jože Zabajek, knjigovez Drago Vahar, ključ. mojster Iv. Meglič, steklograver Iv. Klein, čevljarski mojster Steinman, rezbarski in kiparski mojster Božidar Pengov, kuznarski mojster Egidij Eber, vsi iz Ljubljane, zlatarski mojster Franc Ochs iz Celja, zlatarska tvrdka Knez & Pacclaffo iz Celja, solske sestre iz Ljubljane, fotografski mojster Josip Pogacnik iz Ljubljane, profesor Janko Ravnik, tvrdka »Dekor« iz Ljubljane, kipar Franc Kralj iz Ljubljane, Keramika d. d. iz Petrovca pri Celju, Marija Ašič, narodno vezenje, Maribor, mizarski mojster Matija Perko, ključavničarski mojster Ivan Kralj in sodarski mojster Franc Repič, vsi iz Ljubljane.

Nenadna smrt dveh deklet

Grosuplje, 8. maja

Prejšnji teden smo pokopali mlado trgovsko pomočnico, ki je služila v Javornikovi trgovini na Grosupljem. Dekle je bilo zelo priljubljeno med prebivalstvom in njena smrt je še tem bolj presenetila ljudi, saj je bilo dekle znano kot mirno in pošteno. Vzroka njenega samomora niso mogli ugotoviti.

Dekle je dopoldne ob 10. še prodajalo v trgovini in nihče ni opazil nič posebnega na nji, čez uro so jo že našli obešeno na skednju. Zdravnik je ugotovil, da bi je ne mogli rešiti, četudi bi jo našli takoj po njenem obupnem dejanju, ker je skočila, ko si je zadržala zanko okrog vratu, tako, da si je zlomila tlak. — Kako zelo so jo ljudje cenili, je pokazal njen pogreb.

V soboto je pa zbudila na Grosupljem zopet vznemirjenje nenadna smrt mlade dekleta. Šele 18-letna hčer posestnice Možine iz Ponove vasi se je nameravala odpeljati v Ljubljano zaradi bolezni v grlu. Na postaji ji je postalo slabo, zato so jo odvedli v bližnjo Javornikovo trgovino. Toda tam je že čez nekaj minut izdihnila. Zdravnik je ugotovil, da jo je zadela srčna kap.

Avto povozil deklico

Selca, 8. maja

Nesrečno naključje je zahtevalo novo smrtno žrtev, ljubko deklico Erzenovo družine v Česnjici v Selški dolini. V soboto popoldne je našla smrt kraj tovrnega avta. Sedletnica Režika se je igrala na sosedovem vrtu s 7letnim bratcem Elom in triletnim Tončkom, sinkom lastnika vrta Petra Mešeca. Malo pred 15. uro je privozil po banovalski cesti iz Zeleznikov prazen tovorni avto. Kdo bi bil mislil, da se bo nesrečni otrok prav tedaj spustil preko ceste! Baš ko je bil avto le še kakke pčile tri metre od otroka, se je Režika na mah ločila od poleg stoječega brata Ela in hotela čez cesto domov, kjer imajo Erzenovi trgovino. Otroka je šofer Miha opazil. Potegnil je z vso silo za zavoro in zaokrenil avto še bolj na desno, da prepreči nesrečo. Čeravno je zavozil z avtom čisto na desno, tako da je že podgrnil ob Erzenovo ograjo, se Režika težkemu voziču ni mogla izogniti. Prednja kolosa je pač obsila, toda v tem jo je zadela kabina. Dekletce je dobilo močan udarec, ki jo je odbil na stran.

S hudimi notranjimi poškodbami in rano na glavi je obeležala mrtva na mestu. Mati Marija je bila v usodnem trenutku v trgovini. Zastihala je krič sina Ela in prihitela na prag. Prepozno, kajti Režika je bila že v zadnjih zdihljajih. Poslali so sicer nemudoma v Zeleznike po zdravnico dr. Strnadovo, ki pa ni mogla pomagati. Baje je vozil šofer, ki je sam oče šestih otrok, izredno počasi in zato njega ne zadene krivda. S šoferjem so bili v kabini še trije moški, med njimi mož lastnice avta Josko Koželj iz Zeleznikov, tamošnji gostinčar. V trenutku, ko se je pogljal otrok čez cesto, so obsedeli kakor okameneli. Mala Režika je bila izredno srčna, ljubljiva in lep otrok.

Beleznica

KOLENDAR

Danes: Torek, 9. maja katoličani: Gregor Nac.

DANASNJE PRIREDITVE
Kino Matica: Ulica brez radosti
Kino Sloga: Poročno potovanje
Kino Union: Dekle in njenih sto

DEZURNE LEKARNE
Danes: Dr. Piccoli, Tyrševa cesta 6, Hočevar. Celovška cesta 62, Garts, Moste — Zaloška.

Izpod sita

Kukavico poznate menda vsi in taščico tudi. Razlika med njima je velika ne samo po velikosti, temveč tudi po delu. Kukavica je navihana ptica, delo ji smrdi celo tam, kjer gre za zarod. Jajca leže kar taščici v gnezdo in za njo mora izvaliti njen zarod drobna taščica. Lahko si mislimo njeno presenečenje, ko zagleda v gnezdu med svojimi drobnimi mladiči debeloglavo kukavico. Da ni takih pohlevna in potrpežljiva, bi jo pri prici vrгла iz gnezda, to po-žešno potepenko, tako jo pa celo krmi, sebi in svojemu zarodu v škodo.

Čemu ta prispeboba? Ker imamo pri nas društvo, ki sicer nima nobene lepe lastnosti drobne in potrpežljive taščice, pač pa ima v svojem gnezdu debelo ali bolje rečeno puhoglavce, ki ne spadajo tja. Če je društvo ustanovljeno tako, da spadajo vanj samo gotovi ljudje z gotovimi imeni, bi morali pokazati vrata vsem tistim triptencem, ki spadajo po svojih imenih čisto drugam. Sapienti sat.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri

Torek, 9. maja: zaprto
Sreda, 10. maja: Othello. Premiera. Premierski abonma

Četrtek, 11. maja: zaprto. (Gostovanje drame v Celju: Othello)

Petek, 12. maja: ob 15. uri: Umpiki, na plan! Dijaška predstava. Globoko znizane cene od 14 din navzdol
Sobota, 13. maja: Utoplenca. Red A
Nedelja, 14. maja: ob 20. uri. Žene na Niskavoturi. Izven. Globoko znizane cene od 14 din navzdol

OPERA

Začetek ob 20. uri

V tekočem tednu bo gostovala opera v Dalmaciji (v Splitu in Šibeniku), zato bo ostala opera v tem času v Ljubljani zaprta.

Skupno združenje obrtnikov

Ljubljana, 9. maja

V nedeljo je imelo skupno združenje obrtnikov v Ljubljani svojo redno letno skupščino, ki se je udeležilo članstvo v prav lepem številu. Skupščino je vodil predsednik g. Kovačič Anton, ki je uvodoma pozdravil zborničnega podpredsednika g. Ivana Ogrina in zastopnika mestnega poglavarstva g. dr. Frelih. Počastil je tudi spomin pokojnega pečarskega mojstra Ernesta Zuniča. — Iz predstavitvenega poročila je razvidno, da je združenje v preteklem letu skrbno zasledovalo vse za obrtništvo važne pojave, predvsem pa je polagalo važnost na borbo proti šušmarstvu, ki kljub priročam vsega obrtništva zavzema vedno večji obseg, ker oblasti šušmarja premalo ali pa sploh nič ne kaznujejo. V svojem poročilu je predsednik tudi omenil naše obrtnoizdajevalno društvo, ki ne odgovarja več zahtevam današnjega časa in potrebuje temeljite remedure; zlasti bi bilo potrebno, da se uvede v te šole več strokovnega pouka, ki ga danes manjka. Navzoči so predsednikovo poročilo vzel z velikim odobravanjem na znanje. — Iz tajniškega poročila posnemamo, da šteje združenje preko 400 članov in je tako to združenje po številu članstva na tretjem mestu v naši hanovni.

Združenje je imelo v preteklem letu 17.926.— din dohodkov in 12.112.— din izdatkov, tako da je znašal saldo ob koncu preteklega leta 5.813.— din. Proračun za leto 1939, ki znaša 15.200.— din, je bil soglasno sprejet.

Pri volitvah nove uprave je bil ponovno z velikim odobravanjem soglasno izvoljen za predsednika g. Kovačič Anton, pečarski mojster iz Ljubljane, za podpredsednika pa sodarski mojster Repič Fran. V upravo so bili nadalje izvoljeni še Battelino Vinko, Medved Josko, Mostar Ignacij, Sebenik Lovro, Sedej Ivan, Fran Zajc iz Dola, Anzele Anton, Ferikolj Anton, Frbežar Alojzij iz Iga, Janežič Valentin iz Pšate.

Predsednik obrtnega oddelka Zbornice za TOI g. Ogrin je v daljšem govoru obrazložil navzočim zbornično delovanje. Omenjal je novelizacijo obrtnega zakona, uredba o zavarovanju obrtništva za primer starosti, onemoglosti in smrti, ki bo verjetno kmalu uveljavljena, dalje reformo plačevanja pridobitne, reformo obrtnoizdajevalnega društva, ki bo v kratkem izvedena. Zlasti je poudarjal tudi potrebo obrtnega doma v Ljubljani, v katerem bi imelo naše obrtništvo svoje zatočišče. Njegova izvajanja o zborničnem delu in njegove predloge so vsi navzoči odobrili z velikim navdušenjem. G. dr. Frelih je pojasnil delo, ki ga opravlja mestno poglavarstvo pri zatiranju nelegalnega obratovanja in je prosil navzoče, naj pri svojih ovadbah navedejo vedno točne podatke in dokaze. Vimer bodo mestnemu poglavarstvu olajšali delo, obenem pa bo ovadba uspešnejša, ker ne bo treba iskati dokazov in bo odpadlo dolgotrajno zasliševanje.

Na predlog predsednika g. Kovačiča je skupščina soglasno sklenila ustanoviti pri združenju posmrtniški fond, v katerega bodo plačevali vsi člani. Iz tega fonda se bo plačevala družini umrlega člana podpora za pogrebne stroške. Prav tako je skupščina sklenila vsilati inkorporacijsko pristojbino pri združenju.

POMAGAJMO GRADITI PIVKOV SOKOLSKI DOM

DNEVNE VESTI

— **Napredovanje v poštni službi.** Napredovali so za prometnike 8. skupine pri pošti Maribor 1. Ana Matjašič in Franc Bernot, pri pošti Maribor 3. Brigita Jurač, pri pošti Jesenice-Fužine Josipina Lakota, pri pošti Jesenice Anton Korenc, pri pošti Sv. Jurij ob Južni železnici Marija Kincel, pri pošti Zagorje ob Savi Karlo Filšek, pri pošti Slov. Konjice Milena Železnik, pri pošti Mežica Terezija Tomanič, pri pošti Podčetrtek Franja Veršec, pri pošti Ljubljana 9 Pavlina Milavec, pri pošti Trebnje Pavla Vindiš, za tehničarja 8. skupine pri 3. t. sekciji Ljubljana Miroslav Cerkenič, za arhivarja 8. skupine pri pošti Celje Ivan Zabel, pri pošti Ljubljana 2 Ivan Lužar. Za pomočnike manipulantov 10. skupine pri pošti Maribor 1. Josipina Domiter, pri pošti Ljubljana 1 Miroslava Perme, Roža Pavšič in Marija Kokoč, pri pošti Stari trg pri Raketi Josipina Drobnič, pri pošti St. Vid nad Ljubljano Ana Tanko, pri pošti Ljutomer Neža Pečar.

— **Bogati petrolejski vrelci v Medjimurju.** Po precej dolgih raziskovanjih in poizkusih vrtanjih v Medjimurju, kakor tudi na Madžarskem blizu meje, se je izkazalo, da so tam precej bogata ležišča nafte. Posebno so zadovoljni z raziskovanji na madžarski strani in pod vplivom dobrih rezultatov Madžarov, so se odločili tudi na naši strani, da začno velikopotežnejše izkoriščevati ležišča nafte. Ležišča nafte namerava izkoriščati tudi družba Panonia. Vrtali bodo vzdolž desnega brega Drave do Osijeka. Družba ima 10 milijonov kapitala, kar ni mnogo za takšna dela in zlasti v primeri s kapitalom 200 milijonov din, ki ga ima »Jugoslav. družba za raziskovanje petrolejskih polj« in ki je v resnici ameriški kapital družbe Standard Oil. V Medjimurju izkorišča nafto tudi »Medjimurska petrolejska d. d.« v Selnici, ki je v rokah švicarskega kapitala. Tekma za medjimursko nafto poteka od leta do leta ostrejša, kar tudi dokazuje, da so ležišča bogata.

— **Soferski izpiti poklicnih soferjev in samovozačev motornih vozil.** So bodo vršili za sreže Kranj, Radovljica in škofja Loka v torek dne 6. junija 1939 ob 8. uri pri sreskem načelnstvu v Kranju. Interesenti naj svoje pravilno opremljene prošnje, pravočasno vložijo pri sreskem načelnstvu v Kranju.

— **Goštevovanje ljubljanske opere v Splitu.** Jutri se prične v Splitu gostovanje ljubljanske opere. Prvi večer uprizorijo naša opera v Splitu »Ero z onega sveta«. Danes je prispelo v Split tehnično osebje, jutri pa priso igralci in igralki. Včeraj zjutraj se je pripeljal v Split ravnatelj državnega konservatorija v Ljubljani g. Julij Betetto, da pripravi vse potrebno za gostovanje naše opere, za katero vlada v Splitu veliko zanimanje.

— **Potrebi tudi drugod.** Včeraj zgodaj zjutraj so zabeležili aparatni seizmološkega zavoda na Tasmajdanu pri Beogradu začetek močnega potresa na razdalji 3760 km vzhodno od Beograda. V soboto in v nedeljo so pa čutili lažje potresne sunki tudi na Sušaku, v Trstu, Pulju, na Reki in drugih krajih Istre.

— **Novi načelnik oddelka za zaščito države.** Za načelnika oddelka za državno zaščito v notranjem ministru je imenovan dosedanjí inspektor istega ministristva Cvetan Gjorgjevič.

— **Automatično telefonsko omrežje po vsem Jadranu.** V nedeljo je bila v Splitu svečano otvorjena automatična telefonska centrala. Stroški so znašali okrog 5 milijonov dinarjev. S tem so dobili automatično telefonsko centralo vsi kraji ob našem Jadranu od Sušaka do Učlinja. Splitška centrala je središče tega omrežja.

— **Nov grob.** Davi je umrl v Leonišču posestnik Ivan Kapelj, star 72 let. Poleg težko prizadetih svojcev, je zapustil mnogo prijateljev in znancev, ki ga bodo ohranili v najlepšem spominu. Pogreb bo jutri ob 15.30 iz mrliške veže Stara pot 2, na farno pokopališče v Dev. Mariji v Polju. Bodi mu lahka zemlja, žalujočim svojcem naše iskreno sožalje!

— **Vreme.** Vremenska napoved pravi, da bo nestanovitno vreme, deževalo bo v predelkih. Včeraj je deževalo v Ljubljani, Mariboru, Zagrebu, Splitu, Kumboru, Rabu in Dubrovniku. Najvišja temperatura je znašala v Beogradu 26 v Kumboru 20, v Dubrovniku in Visu 19, v Mariboru 18,4, v Sarajevu 18, v Ljubljani 17,1, v Zagrebu in Splitu 17, na Rabu 14. Davi je kazal barometer v Ljubljani 757, temperatura je znašala 11,9.

— **Dve pogrešaniki.** Pred dobrim tednom je odšla z doma 23-letna Marija Piškur, stanujoča v Slapah 41 pri D. M. v Polju. Piškurjeva je pustila na stanovanju 20 mesecev staro nezakonsko hčerko. Orožni, ki pravijo, da ni izključeno, da se je Piškurjeva potočila s cigani. Od svojega delodajalca Jožeta Lambergerja na Bregu pri Litiji pa je že 23. aprila izginila 26-letna Alojzija Zupan, doma iz vasi Zglavnice v poljski občini. Ni izključeno, da si je končala življenje. Zupanova je nizke postave, polnega obraza in je imela pri odchodu na sebi čedno delovno obleko.

— **Zaplenjeni predmeti.** Vevški orožniki so med hišno preiskavo zaplenili v nekem stanovanju v svojem okolišu več ukradenih predmetov, čijih lastniki pa niso znani. Med zaplenjenimi predmeti sta dve konjski odeji, ena rumeno karistarska, druga pa siva z dvema bordurama po 19 cm širokima v obliki kvadrata; prazna 10 literska steklenica v obliki reklamne steklenice radenske stakline, dve svileni ženski naglavni ruti, lovska puška dvocevca kal. 16 mm, ki ima št. 52027 in še nekatere malenkosti. Ti predmeti so bili ukradeni najbrž pred leti in naj se lastniki zglašajo na vevški orožniški postaji.

— **Cigavo je kolo?** Sentiški orožniki so te dni zaplenili pri nekem sodarskem mojstru v Tacnu ogrodje črno pleskanega moškega kolesa znamke »Dürkopp«, s tov. štev. 922960. Kolo je bila nedvomno nektje ukradeni in naj se zglašajo lastnik na sentiški orožniški postaji.

— **Vlom v črnolju.** V črnolju je bilo oni dan vlomljeno v sobo učitelja Jožeta Zupana. Vlomilec je stikal samo za denarjem, ki ga je tudi našel. Odnesele je 1100 din. Kot vlomilca zasledujejo orožniki okrog 35letnega neznanca, ki je imel na sebi sivo obleko in rjav dežni plašč, na eno nogo pa šepa.

— **Nesreče.** Davi so prepeljali v bolnico 51-letnega posestnika Jerneja Osenarja iz Vrhpolja, ki je padel doma z lestve in se poškodoval na glavi. Poleg zunanjih pa je Osenar utrpel tudi notranje poškodbe. — **Hujšo nesrečo** je doživel pokovski mojster Alojz Muster iz Višnje gore. S kolesom se je odpeljal proti Krki, na ovinku pa se je

zalezel v nasproti vozeči avto, ki ga je odbil, da je padel. Muster se je hudo potolkel po glavi in po životu. — Pri skladenju lesa je padel posestnikovemu sinu Alojziju sušterski iz ške vasi na glavo blod in ga precej poškodoval. — V bolnico so prepeljali tudi 3-letno delavčev hčerko Antono, ki se je s krabar iz smarja, ki je doma padla s peči in si zlomila desno roko.

— **Težka avtomobilska nesreča.** Pri Tu. helskih toplicah se je pripetila v nedeljo težka avtomobilska nesreča. Uradnica uprave zagrebških »Novosti« Marija Horvat se je peljala s svojim znancom vseučiliškim profesorjem dr. Smetanko z avtomobilom na izlet v Zagorje. Na povratku se je avtomobil na ostrem ovinku prevrnil in pokopal pod seboj oba potnika. Prof. Smetanki se ni zgodilo nič hudega, Horvatovo so pa potegnili izpog avtomobila mrtvo. Njeno truplo so prepeljali v Zagreb.

— **Samomor maturanta.** V Sremski Mitrovici se je obselil v nedeljo ponoči 19letni maturant Franjo Bauer. Zadržne čase je moral izostati iz šole radi vnetja rebne mrene. Po okrevanju bi bil moral polagati izpite, za katere pa ni bil pripravljen. Po leg tega sta se njegova roditelja zadnje dni hudo prepirala. To je fant tako potrdilo, da je pravil tovarišem, da se bo obselil. Tega pa mu nihče ni verjel. Zjutraj so ga našli blizu domače hiše na drevesu obešenega.

— **Avto povozil kmeta.** Pri Požeškem Brestovcu na Hrvaškem se je pripetila v nedeljo težka avtomobilska nesreča. Zakrivil jo je tajnik nemškega poslanstva v Beogradu dr. Hans Scheib. Vozil se je z avtom proti Pozeži. Od nasprotni strani je privozila mlatinica, ob kateri je stopal 23 letni kmet Stjepan Pavel z ene strani, z druge pa njegov oče, ki je opozoril sina, da se bliža avtomobil. Toda bilo je že pozno. Avto je zadel Pavla. Dr. Scheib je takoj ustavil avto in prepeljal ponesrečenca v bolnico, kjer je pa Pavel kmalu izdihnil.

— **Namestu mačke ustrelili tovariša.** V vasi Veliki Kolonovci na Hrvaškem se je igral 7letni Milan Obradović z 11letnim Boškom Sekoličcem. V sobi je bila mačka in Milan je dejal, da jo bo ustrelil. Snel je puško s stene in ustrelil. Po nesreči je pa zadel svojega tovariša v glavo tako, da je obežal mrtev.

— **Svinja vrgla 21 mladičev.** Svinja m. sarja Julija Pečca v Legradu je vrgla 21 mladičev. Stara je tri leta. Prvič je vrgla 13 drugič pa 14 mladičev.

Iz Ljubljane

— **Iz Sporazum med žagarji.** Zadnja desetletja je tudi na tem področju zmagala tehnika. Motor je izpodrinil ročno delavca. Onih vključenih starčkov, ki so od hiše do hiše žagali gospodarjem drva ni več. Ljubljana je dobila ogromne palače, velike urade, katerim ročna žaga ni mogla dati več dovolj toplote. Zabranci so motorji in nabrušene cirkularke nam v par urah našagajo cele piramide drv. Tam za Ljubljano se s svojimi konjički že dolga leta zbira ljubljanski žagarji in preže na zaslužek. Kakor pri vseh poklicih, tako se tuči tu število žagarjev množi, kar ima za posledico hudo in neželjeno konkurenco. Čim se kupec pogodi za drva, ga že obsujejo delalci žagarji. Vsak bi rad prišel do zaslužka. In ta pogajanja so včasih dokaj dramatična. Često se slišijo prepirlji, ki se včasih stopnjujejo do spopada, tako da se končno zadeva konča na policiji in sodišču. Tudi kupci sami so mnogokrat v položaju, da ne vedo izhoda. Kadar je ponudnikov mnogo, si drug drugemu cene izpodbijajo, ako je pa na trgu en sam žagar, vam pa postavi tarifo po mili volji. Zato so se naši žagarji sporazumeli za enotno tarifo. Od 15. maja dalje bodo Ljubljanci plačali za sežaganje enega kubnega metra drv (cepanic) din 10.—. To velja za sežaganje enega metarskega polna na pet delov. S tem bodo v bodoče odstranjeni vsi prepirlji, kar bo v korist žagarjem, kakor tudi kupcujočim občinstvu. Korist pa bodo imeli od tega tudi vsi delavci, ki od te obrti žive.

— **Iz Umrlj 90 v Ljubljani** od 28. aprila do 4. maja: Miakar Vida, 40 let, hči skladišnega mojstra drž. žel., Zumič Ernest, 50 let star, pečarski pomočnik, Podkrajšek Marijeta, 68 let, otroška vrtarica, Berčič Franja, roj. Adamič, 72 let, vdova odvetniškega solistatorja, Šunkovič Ivana, roj. Jenko, 29 let, žena narednika vodnika, Baudaž Mira, 15 let, hčerka policijskega stražnika v p. Kessler Marija, roj. Trenz, 79 let, vdova sodn. svetnika in posestnica, Stare Amalija, roj. Černe, 84 let, vdova zgodovinarja, pisatelja in gimnazijskega ravnatelja, Pregl Gvido, 63 let, pisar, ravnatelj. V Ljubljanski bolnici so umrli: Remžar Franc, 59 let, pleskar, pomočnik, Vesel Franciska, 38 let, hči kajžarja, Hrib obč. Loški potok pri Kočevju, Košmrl Albert, 31 let, čimnar, Podkranec obč. Sodražica, Volarič Simon, 38 let, žel. čuvaj, Radovljica, Nikolič Frjko, 37 let, žel. uradnik, Zaječar, Gostič Ivana, rojena Korant, 72 let, žena žel. upokojenca, Pirman Darinka, 5 let, hči mizarskega pomočnika, Vižmarje, Brajer Antonija, 36 let, tovarniška delavka.

— **Iz Zanimivo in danes zelo aktualno predavanje.** Proti uredimo naše domove in kleti proti letalskim napadom bo pod okriljem Komiteja tehničnega dela na splošno željo ponovil priznani predavatelj g. prof. Dimnik Stanko v četrtek, 11. t. m. ob 20. v dvorani Udruženja jugosl. inženjerjev in arhitektov v Ljubljani, Kongresni trg 1/I. (levo (Kazina)). S tem je dana možnost, da se udeležijo tega posebnega danes tako važnega predavanja tudi vsi oni, ki so bili zadnjic zadržani ali ki so morali radi prevelike udeležbe in natrpanosti dvorane oditi domov. K nastopnemu javnemu predavanju vsi toplo vabljeni, posebno pa hišni posestniki in stavniki. Vstop prost!

— **Iz Občni zbor Jugoslovensko-bolgarske lige** v Ljubljani bo v torek 16. t. m. ob 20. v klubovi sobi restavracije »Zvezda«. Kongresni trg 1 z običajnim dnevnim redom. Odbor JBL.

— **Iz »Dobrega vojaka Švejk«, izvrstno in zabavno Haškovo komedijo uprizorje** šentjakobčani v sredo 10. t. m. ob 20.15 v Sokolskem domu v Mostah (v kino dvorani). Igra je izvrstno naštudirana in je dosegla na šentjakobskem odru izreden uspeh in so jo doslej ponovili 18krat. Kdor se hoče od srca nasmejati, naj poseti predstavo. Ker je to edino gostovanje šentjakobčanov in je za predstavo veliko zanimanje kupite vstopnice že v predprodaji.

— **Iz Mož, ki je pobral denar in zlatino** ter pobegnil. Na policijo je prihitela te dni vsa razburjena Marija V., stanujoča

nekje blizu mestne klavnice in prijavila, da ji je pobegnil mož Jože. Obenem je povedala, da ji je mož, s katerim sta bila poročena 2 leti, odnesel knjižico Kmetke pomočnice z vloge nad 20.000 din, več zlatih prstanov, ur in druge zlatnine, s seboj pa je vzel tudi ves denar, kar ga je bilo pri hiši. Pobeglega moža, ki se je najbrž zatekel kam na Hrvaško ali v Belo krajino, iščejo varnostni organi.

— **Iz Trstine.** Natakarku Vinku Jesenovicu, zaposlenemu v Figovčevi gostini, je nekdo ukradel 1100 din vredno karistasto sukno. V stanovanje krojaškega pomočnika Franceta Poljanška, na Cesti v Mostni log 15., je prišel oni dan, ko ni bilo nikogar doma, neznanec, ki je demontiral glavo šivalnega stroja znamke »Singer« in jo odnesel. Ukradeni del stroja je zavil v rjuho, ki jo je ukradel kar s postelje. Poljanšek je oškodovan za 1000 dinarjev. Da je bila okradena, je prijavila policiji tudi služkinja Kristina Panjan, zaposlena v Novakovi gostini na Cesti 29. oktobra. V njeno sobo v podstrešju je prišel zvečer tat, ki ji je odnesel 100 din.

— **Iz Poljanška.** V poročilu o obravnavi proti magistratnemu uradniku g. Rudolfu Juvanu smo po obtožnici poročali, da je državni tožilec dopustil možnost, da sta si za Bolho nakazani denar morebiti prilastila Marzidosek ali Gratzereva. Kakor je znano, je bil g. Juvan popolnoma oproščen, pred razpravo proti njemu pa je bilo kazensko postopanje proti Milošu Marzidoseku popolnoma ustavljeno, in sicer že lani 15. junija. Izkazalo se je, da g. Marzidosek ne zadene nobena krivda, ker primer Bolha sploh ni obstajal in ker Bolha sploh ni bil zaposlen v Mestnem domu.

— **Iz Sedila špargljev!** Vsak dan sveže domače beluse servira gostilna pri »Slepem Janezu«. 252-n

— **S posebnim vlakom in posebnim parobrodom** bo izlet v Benetke v dnevi 28. in 29. junija. Cena vožnje skupno s kolektivnim potnim listom din 160 po osebi. Prijave sprejemajo vse biljetarnice Putnika. 248-n

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej. Prekilci, izjave beseda Din 1.—, davek posebej.

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO
Beseda 50 par, davek posebej
Najmanjši znesek 8 Din

SIGUREN USPEH!
Inserirajte
v
»SLOV. NARODU«

Gostilna Triglav
na Celovski cesti se odda z inventarjem takoj. 1512

TURISTI!
Planinski cvetlični med iz Medarne, Ljubljana, Židovska ul. 6, vas osveži in okrepi. Fridge ponj! 30 T.

KLIŠEJE
ENO
VEČBARVNE
JUGOGRAFIKA
SV. PETRA NASIP 23

PRVORAZREDNA GOSTILNA Z MESARIJO
tujskimi sobami, stanovanjem, klavnico in ledenico — v neposredni bližini toplice pri Celju — se odda za daljšo dobo v najem pod zelo ugodnimi pogoji. Pojasnila daje Rustja, Celje. 1518

SIVILJA
sprejme delo šivanja oblek, perila in krpanje perila po nizki ceni na dom. Event. gre na dom Vprašati pri g. Ani Šali, Vrtna ulica št. 22. 1529

PRODAM
Beseda 50 par, davek posebej.
Najmanjši znesek 8 Din
LEPA OREHOVA JEDROČA
in cvetlični med Vam najceneje dobavi Medarna, Ljubljana, Židovska ul. 6. 29. T.

CESALNI SALON
v bližini pošte, dobro vpeljan, se prod. Naslov pove uprava »Slov. Narod«. 1495

MALO POSESTVO
zemljišče vse ob hiši, na solnčni legi, blizu kolodvora, naprodaj. Rače št. 106. 1517

POZOR!
Ceneje prodajam vse cvetlične sadike, tudi trajnice, karfijske itd. Zg. Šiška 40, pod hribom. 1525

IZREDNA PRILIKA
Lepi suhi bukovki parketni odpadki se poceni dobijo pri F. Vertačniku, Jenkova 7. 1520

AKO PRODAJAS, KUPUJES
OGLASUJ
v MALI OGLASNIK
»SLOV. NARODA«!
NAJCENEJSI IZDATEK

ULICA BREZ RADOSTI
po romanu »Freudlose Gasse« od H. Bettauer. V gl. vlogah: Dita Parlo, Albert Prejean, Inkišnov. SAMO ŠE DANES!

KINO SLOGA, tel. 27-30. Danes PREMIERA vesele in zabavne komedije **SAMO TRI DNI!** ob 16., 19. in 21. uri.
Režija: STEFAN SZEKELY v gl. vl.: Ernst Verebes, Irena Agay, Georg Denes
Neprilike mladih zaljubljenecv — pri katerih se bode zabavali do solzi!

Zopet roparski umor
Umorjen je bil posestnik Josip Knez iz Prelesja — Njegova žena aretirana

Radeče, 8. maja
Kraj Prelesja je oddaljen dve uri hoda od št. Rupertja na Dolenjskem. Tam je imel posestnik Knez Josip svojo domačijo. Nedavno je odšel z doma. Pravilo so, da je odpotoval v Celje, toda vrnil se ni. Domači so postali pozorni in jelo jih je skrbeti, kaj je z njim. Za stvar so se jeli zanimati tudi orožniki v št. Rupertja, ki so uvedli preiskavo. S pomočjo domačinov so preiskali jatno ter našli posestnika Kneza sredi gozda. Bil je na zverinski način umorjen. Imel je več ran na glavi pa tudi po

životu. Prepeljali so ga v mrtvašnico v Prelesju, kjer je bila sodna obdukcija. Ker spada kraj umora pod radeško areško sodišče, so naše varnostne oblasti pričele s polizvolovanjem. S tem v zvezi so zaprele pokojnikovo ženo in še nekega moškega. Pravijo, da je bilo odvzeto umorjenemu Knezu 1000.— din, srebrna ura in klobuk. V zvezi z umorom je osumljenih še več domačinov. Preiskava bo pokazala, iz kakšnih razlogov je bil posestnik Knez tako zverinsko umorjen.

Iz Slovenjgradca
Nogometna tekma. V nedeljo popoldne sta odigrali v Slovenjem Gradcu prijateljsko tekmo enajstorič domačega SK Slovenjgradca in SK Prevalja. Po napeti igri je končno zmagala domača enajstorič SK slovenjgradca. Kar pa moramo pohvaliti domače in tudi goste, da so obvladali disciplino in poslušnost, ker le s tem bo napredek našega sporta. Občinstvo pa

naprošamo, da se bolj z zanimanjem udeležuje nogometnih tekem in s tem pripomore k velikemu moralnemu uspehu.

Velika javna tombola. Sokolsko društvo v Slovenjem Gradcu priredi v nedeljo 14. maja ob 15. veliko javno tombolo v Sokolskem domu. Kakor vsako leto, bo tudi letos ena najboljših tombol v Slovenjem Gradcu. Vrednost dobitkov bo daleč prese, gala vsoto 20.000 din. Tombolske karte se dobe v vseh trgovinah.

Kavarna Stritar
danes v torek, kakor tudi vsako soboto in nedeljo vso noč odprta. Vsak večer igra koncert damske jazz kapele z odličnim harmonikašem ter mladimi pevskami.

KATERA IZMED VAS ŽELI IZGLEDATI MLADA?

Senzacionalna iznajdba s pomočjo katere IZGINJAJO GUBE

Žene 50 let lahko izgledajo kakor da so le 35 let.

Nov dragocen ekstrakt kožnih celic — ravno tak kakor vitalni elementi v koži zdravega mladega dekleta. Odkril ga je znameniti profesor dunajskega vseučilišča, ki ga je pridobil iz skrbno izbranih mladih živali. Ta ekstrakt, imenovan »Biocele«, je zdaj v rožnati hrani za kožo Tokalon. Uporabljajte jo vsak večer. V vsakem trenutku Vsega spanja bo Vaša koža srčkala te vitalne elemente. Vsako jutro, ko se zbudite, je Vaša koža jasnejša, svežja, bolj gladka — mlajša. Čez dan uporabljajte belo, nemastno kremo Tokalon. S to preprosto nego lepote lahko vsaka žena doseže, da bo videti za deset let mlajša, ter lahko dob tudi vitko kožo in polt, s kakršno bi se mogla ponahati vsaka mladenka. S hranami za kožo Tokalon so uspešni učinki vsekakor zagotovljeni, ali pa se denar vrne.

Napravite ta POIZKUS!

Makulturni papir
proda
uprava »Slovenskega Naroda«
Ljubljana, Knafljeva ulica šte. 5

Potrti od neizmerne žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da je naš ljubljani soprog, oče, stari oče, brat, stric in svak, gospod

Ivan Kapelj
posestnik

danes, dne 9. maja ob 6. zjutraj v 73. letu starosti, previden s sv. zakramenti za umirajoče, po dolgi mukepolni bolezni preminul.

Pogreb predragega pokojnika bo v sredo, dne 10. maja ob pol 4. popoldne iz mrliške veže, Stara pot 2, na farno pokopališče v Dev. Mariji v Polju.

Predragega pokojnika priporočamo v blag spomin.

KRANJ — LJUBLJANA, dne 9. maja 1939.

ŽALUJOČI OSTALI.

Kruha, kruha in kruha na severno mejo!

Vtisi z nedeljskega izleta v obmejne kraje Slovenskih goric, na našo „Maginotovo linijo srca“

Ljubljana, 9. maja

Neodpušljivi greh bi bil, če bi zamolčali, kar smo v nedeljo doživeli med solariji v obmejnih krajih Slovenskih goric. Ne bomo govorili o mogočih manifestacijah množic; o ničemer velikem. V teh priručnikih sprejemnih na cestah v Slovenskih goricah, v krajih, ki so naše narodne trdnjave, smo spoznali pravi obraz vsega tistega, kar nekateri imenujejo probleme. V teh skromnih, a tako prisrčnih slovesnostih, ki so privlačile iskrene solze v oči, smo spoznali mladino ter ljudstvo na naši severni meji v pravi luči; čitali smo z obrazov otrok — kako so potrebni kruha, kako so vredni iskrene ljubezni kot naša, skupna bodočnost in kako je ljudstvo v tistih krajih žejno ljubezni, razumevanja nas vseh, pa tudi kako iskreno, vprav ganljivo zna biti hvalno tudi za najskromnejše znake naše pozornosti.

Morda je kdo mislil, da je Društvo prijateljev Slovenskih goric vabilo na izlet ljubljanske izletnice, da bi se zabavali ter ocenjevali na njem kakovost slovenjagoriških vin. Ko bi v naši Ljubljani vedelo nekoliko več ljudi, ne le, kako so Slovenske gorice lepe ter kako malo priznanja uživa ta lepota med našimi izletniki, temveč tudi, kako silno potrebno je obiskovati naše ljudi tam ob naši „Maginotovi liniji srca“ (kakor je krtil nekdo našo severno mejo), bi bili obiski pogostejši in izletniki bi prihajali v mnogo večjih množicah.

Nedeljskih izletnikov ni skoraj nihče opazil, ko so izstopili dopoldne v Mariboru na kolodvoru med množico jadranskih stražarjev... Bilo je prav tako. Tih smo se odpravili z velikim avtomobilom mariborskega mestnega podjetja proti št. Ilju. Morali smo hiteti, kajti dan je bil kratak v primeri s programom. Vreme je bilo lepo, sprejela nas je solčna pokrajina, kopajoča se v majskem solncu, nasičena veselih živih barv.

Prvo presenečenje v št. Ilju. Solariji so nas pričakovali ob razpotju državne ceste in ceste, ki drži proti Čmureku in Radgoni. Bilo jih je toliko, kakor da se obeta velika slovesnost. Sprejeli so nas skoraj prelepo, s pozdravnimi klici, a najlepša je bila iskrenost, ki jim je sijala z obrazov. In med temi obrazki je bilo veliko blebih. Otroci so oblekli svoje najlepše ter najboljše obleke, toda mnogi med njimi so skrivali v grudi bose noge in toliko jih je bilo oblečenih v silno oguljene obleke. Ko bi to vedeli, so govorili izletniki, ki so se namenili na izlet predvsem zaradi izleta samega na sebi, bi jim prinesli tudi mi kaj s seboj. Menda so bili prisotni vsi solariji, saj jih je bilo toliko, a skoraj do slehernega so bili revno oblečeni. Med njimi jih je pa bilo tudi toliko telesno zaostalih, oblečenih v prevelike, oguljene obleke starejših bratov. Bili so tako drobčkani in gledali so nas udržit oči zaupljivo in proseče, kakor da jim prinašamo odrešenje. V drobni pesteh so stiskali papirnate zastavice, ki so si jih naredili sami. Ne vemo, če je še kakater narodna manifestacija lepša od te — z zastavicami, ki so jih revni otroci naslikali z barvnimi svinčniki na papir iz šolskih zvezkov. Kadar govorite o narodnih svetinjah, se spomnite teh zastavic. Mi jih ne bomo nikdar pozabili. — Pozdravil nas je solski upravitelj Adam Sardoč. Prisrčno ter iskreno. Spregovoril je o pomenu št. Ilja. Izletniki so sprlo vsega tega, kar so sicer doživeli v zelo kratkem času, spoznali, kakšen zvok ima št. Ilj za nas vse. Otroke je nagovorila pod-

da je bilo najlepše v Lokavcu, kjer nas je pozdravila Klarica Maroša, učenka 5. razreda s tako izklesanim govorom ter gladko besedo, da smo stremeli. V resnici, spoznali smo, da so tam revni, a da niso najrevnejši, ker varujejo tako lep košček slovenske zemlje, kakor je dejala Klarica. Lokavski solariji so peli tako krasno, da jim moramo priznati prvenstvo.

Skoraj obmejni Čmurek nas je pot vodila nekaj časa po Murskem polju proti Apačam, nakar smo zavili v dolino ščavnice po cestah, ki so tudi priča, kako pozabljene so Slovenske gorice. Krasni kraji in ljudje, a ceste... Zato je bilo malo zamude, ko smo prispeli v ščavnico (šele ob 13.30). Otroci in odrasli so nas čakali že dolgo na cesti. V imenu otrok nas je pozdravil učenec Franc Mouko, pogumno in prisrčno, solski upravitelj Peter Jemec se nam je zahvalil za obisk in, kakor so nas vabili povsod, nas je povabil tudi on, naj se pridemo.

Ob 14. smo pa bili vendar že v Radgoni, kjer je bil takšen sprejem, kakor ob velikih slovesnostih. Tržani s solariji so bili zbrani pred županstvom, kjer nas je najprej pozdravila učenka tretjega razreda Marija Rožman, učitelj M. Kocovan se nam je zahvalil za obisk, v imenu občine nas je pa pozdravil Joža Hrastelj. Pri kosilu v Romaničini gostilni, kjer so nam stregli prav v slogu prišleke gostoljubnosti, je spregovoril še solski upravitelj Mavrič, v imenu društva pa Zmago Petercar.

V Radencih so nas otroci čakali nad dve uri, a vendar so nas sprejeli z brezprimerno navdušenostjo in ljubeznijo. Ko smo odhajali, so nas zaspavali s cvetjem. Solski upravitelj Iv. Mihalič je po pozdravu učenke Alojzije Fieko spregovoril o perečem socialnem vprašanju Slovenskih goric, vprašanju, ki je hkrati nacionalno, o vinarstvu. Da, kruha je treba tem ljudem, kruha in bodočnost obmejnega prebivalstva nas ne bo več skrbela... Po kratkem pogledu napredujočih Radencev smo se odpravili na Kapelo, kjer so nas solariji pričakovali in slikoviti skupini pod cerkvijo. Bilo je že ob 17.30. Tu so pa imeli otroci platnene zastavice in bili so tako ponosni na nje... Ker je bilo vreme lepo, so se izletniki navdušili tudi nad krasnim razgledom s Kapela.

Vedno sonce je že zlatilo Slovenske gorice, ko smo prispeli k Sv. Trojici. Položili smo nekaj skromnih šopkov pred kraljevim spomenikom ter se tako začeli poslavljati od lepih Slovenskih goric. Še kratek postanek, že v temi, pri Sv. Lenu, nakar smo se odpravili v lepe večeru v Maribor. Bil je tako lep dan, da ga ne bomo pozabili in povedali bomo mnogim, kako je bilo, da se bodo tudi oni spomnili Slovenskih goric.

Ljudje na zatožni klopi

Namesto razbite šipe je prilepil na okno lepenko, zato je zavozil z avtomobilom v vlak

Ljubljana, 9. maja

Nedavno smo zapisali, da soferji neradi priznavajo, da so krivi, če se pripeti nesreča. Sofer Ivan Komel, ki se je zagovarjal pred sodnikom po dincem okrožnega sodišča dr. Pompetom, seveda tudi ni priznal, da je kriv, a v bistvu je le priznal, da bi se nesreča ne pripetila, če bi bila v levem oknu kabine njegovega tovornega avtomobila šipa namesto — lepenke.

Nesreča se je pripetila 22. novembra na državni cesti Kranj—Tržič. Komel je vozil iz Kranja v Tržič v avtomobilu kovinske balone, ki so bili napolnjeni z neko vtekočino kisline. Baloni so bili last predhodne Glanzmann v Tržiču. Mraz je bilo, sofer je zadel precej hitro, na križišču ceste z železniško progo se je pripetila nesreča. Strojevodja osebnega vlaka je po predpisih dal signale s sireno, preden je prevozil prelaz, a sofer Komel signalov ni slišal, vlaka pa tudi ni videl, ker skozi lepenko v levem oknu kabine ni mogel videti.

Lepena namesto šipe v kabini je sploh nekaj edinstvenega v vrsti procesov proti avtomobilskemu paragrafu. Sodnik je vprašal obtoženca, zakaj je imel lepenko namesto šipe. Sofer je odgovoril, da ni sam šipe ubil, podjetje pa je zahtevalo, da na svoje stroške nadomesti razbito šipo s celo. Sofer je menil, da naj novo šipo kupi tisti,

ki je staro razbil. Tisti, ki je šipo razbil, pa ni hotel kupiti nove šipe, lastnik tovornega avtomobila pa je bil tudi mnenja, da naj novo šipo kupi tisti, ki jo je razbil. Zato je sofer Komel namesto šipe prilepil v oknice lepenko. Skozi lepenko pa seveda ni noben sofer ne vidi, ali mu drvi nasproti vlak ali kaj drugega.

Zaradi lepenke se je pripetila nesreča. Sofer je zadel v drveči vlak, na srečo tako, da se je vse razmeroma lepo izteklo. Tovorni avtomobil je bil poškodovan in zadnji službeni vagon vlaka je bil tudi poškodovan, človeških žrtev pa ni bilo. Svetnik Zmamek, ki je zastopal direkcijo državnih železnic, je izjavil, da je zgolj slučaj pripisati, da se ni pripetila velika nesreča. Vlak bi lahko iztržil, škoda bi bila lahko ogromna, pa tudi življenje potnikov je bilo v nevarnosti. Sofer Komel je bil očitno vesel, da se ni pripetila večja nesreča in je sodnika skušal prepričati, da je nesrečo pripisati nesrečnemu naključju. Sodnik naj bi bil vesel, da ni bilo človeških žrtev, kakor je sofer vesel, da ni izgubil življenja. Sodnik pa mora soditi po paragrafi, ki kaznujejo nepredvidne soferje, in je obsodil soferja na 500 din denarne kazni ali na 9 dni zapor, če bi sofer ne hotel plačati denarne kazni, a le pogojno za 2 leti, ker sofer Komel doslej še ni bil nikoli kaznovan zaradi nepredvidne vožnje.

Florence Riddellova:

18

Nevarna ljubezen

Fenella je videla, da se je dostojanstveno priklonil nekaterim drugim gostom, očitno svojim znancom. Toda vse njegovo vedenje je povsem jasno pričalo, da ne namerava odlašati svojega odhoda s praznim besedičenjem.

Arabsko dekle Zora je vstalo in stopilo k njemu. In Fenella je pomislila, da je to zares krasen parček. Zora je bila sloka in gibčna, njena ponosna glava je segala temu visokemu dostojanstvenemu možu komaj do rame.

— Pripravljeni sem, Arudi, ne smemo te za-
drževati, — je dejala poslušno.

Namesto odgovora je kratko prikimal. Potem je pa pogledal v kot, kjer je sedela Fenella — in v njeno veliko začudenje je odgovoril ženo, ki v še vedno počivala zlektna v dolgem pletenem naslanjaču.

— Pojdi, Vanda!

Vstala je molče, brez najmanjše beesdice, tako počasi in tiho, da se je res zdelo, kakor da je njeno telo zaplavalo po zraku proti Arabcu. V naslednjem trenutku so odšli vsi trije in Fenella se je začudeno obrnila k Davidu Kentu, ki je po Vandi zasedel prazno mesto.

— Katera izmed teh dveh je njegova žena? — je vprašala. — Ali pa sta morda obe...

David Kent se je zasmeljal.

— Oh ne, Sidi Arudi ben Gamma nima harema. Vzgojen je bil v Franciji in ponosen je na zapadno kulturo. Razen tega ga pa ima ta njegova dražestna svetlolaska povsem v oblasti.

— Ali mislite s tem Vando?

— David Kent je prikimal. Da, to je madame Arudi. Evropski je pravijo navadno madame ben Gamma. Prej je bila plesalka v potujočem angleškem gledališču. To gledališče je bilo takole desete vrste. Pred leti je gostovalo tu. Takrat se je pisala Vanda Mayeva. Mislim pa, da je bilo to njeno gledališko ime in da je njeno pravo ime mnogo skromnejše, morda Emilija ali Ančka, kar pa ni važno. Seznanila se je z Arudijem, znala ga je očarati in ne meneč se za jezo svoje rodbine se je Arudi oženil z njo. Arudi je mlajši brat mogočnega šejka, poglavarja neodvisnega plemena, živčnega precej daleč od tod v puščavi. Odvedel je svojo dražestno Vando k svojemu plemenu in tam je hotel živeti z njo. To pa ni šlo.

— Zakaj ne? — je vprašala Fenella.

— Vanda ne spada med tiste mlade žene, ki vidijo v puščavi nekaj zagonetnega in privlačnega. Mislim, da je hrepnela po povratku v London, po večerni razsvetljavi na Piccadilly in slišal sem, da je hotela pregovoriti svojega moža, da bi se preselil z njo v London in kupil tam hišo. To se ji pa ni posrečilo in Arudi ben Gamma je privolil samo v kompromis, da bosta namreč živela tu v Tizigounu.

— Mislija sem, da se Arabci ne zmenijo dosti za želje svojih žena, da smatrajo svoje žene za stvar, s katero smejo razpolagati po svoji volji, — je dejala Fenella.

— Da, tako se splošno govori, — ji je odgovoril.

— Bili bi pa presenečeni, če bi se mogli prepričati, kako je ta dozdnevna resnica v mnogih primerih daleč od prave resnice. Nekoč sem se bil seznanil z mogočnim Kaidom in nekega dne sem bil priča, kako — je njegova debeluhasta žena kričala nanj. On se je pa samo zvijal pred njo, kakor pre-

70-LETNA BABICA OBSOJENA

Smolnikar Terezija, babica iz Porebra, je na stara leta prišla pred sodnika. Zena je stara 70 let, še nikoli ni bila na sodnji. Trepetala je od strahu in jokaje prošila sodnika za milost. Obtožnica jo je dožila kaznivga dejanja po § 182 k. z. zaradi poškodbe, ki jo je storila iz malomarnosti.

Dne 12. februarja so staro babico poklicali v Loke k Juterškovi Julijani. Porod je bil težak, ni šlo vse po sreči, babica bi morala poklicati zdravnika na pomoč, a tega ni storila. Stara babica je sama posegla z nerazkuzenimi rokami v maternico, prizadejala je porodnici poškodbe, ki so bile smrtno nevarne. Zdravnik je pozneje ugotovil, da je prav ma'o manjkalo, da ni nesrečna mati umrla zaradi tako pridobljenih poškodb.

Babica se je zagovarjala, da je bila vsa iz sebe, ker je videla, da ne gre vse po sreči. Sodnik je upošteval olajšilne okoliščnosti in jo obsodil na 2 meseca zapor. Vsa skruše-

na in s solzami v očeh je babica odšla iz sodne dvorane.

KDOR OKLEVETA JAVNEGA USLUZBENCA

Avtoizvozeček Rudolf K. je v Ratečah v gostilni govoril, da je po poštni nekaznici odposlal 1500 din in ne samo 1400 din ter da je 100 din spravila v svoj žep poštne uradnice Gabrijele Župančič. Poštna uradnica je lahko dokazala, da ji je avtoizvozeček plačal samo 1400 din. Obtoženec je najbrže mislil, da bo uradnica požrla kleveto, a ni šlo vse tako gladko. Zaradi klevete javnega uslužbenca se je moral avtoizvozeček zagovarjati pred sodnikom poedin-
cem. Paragraf 302 k. z. določa demarno in zaporno kazen za tiste, ki oklevetajo javnega uslužbenca. Avtoizvozeček je bil obsojen na 20 dni zapor in na 120 din demarne kazni pogojno za 2 leti, ker doslej še ni bil kaznovan in je prošil za milo kazen, čeprav ni naravnost priznal, da je imel namen poštno uradnico oklevetati.

Malarija razsaja v Južni Ameriki

Malarijo prenašajoče komarje so zanesla v Južno Ameriko najbrž letala panamske letalske družbe

Po vsej tropični Južni Ameriki se širi zadnje čase nov moskit, komar iz rodu anopheles. To je nevarna vrsta komarjev, ker prenaša mikrob, ki povzroča v človeškem telesu malarijo. Ta tudi v južno-vzhodni Evropi močno razširjena bolezen ima več vrst. Nekatero so razmeroma lahke, druge pa pogosto smrtno. Med največje vrste spada tista, ki so jo jeli zdaj raznašati komarji po zapadni poluti. Latinsko ime tega komarja je anopheles gambia in njegova domovina je tropična Afrika.

Kako je prišel komar od tod čez morje? Zanesla so ga najbrž letala panameriške letalske družbe, ki se ustavljajo po prihodu iz Afrike v Braziliji v letalski stanici v Natalu. Letala se dvignejo v zapadni Afriki v Dakar, čigar okolica je okužena z nevarnimi komarji. V brazilskem Natalu je našel nov moskit pogoje, močno podobne onim v njegovi domovini. Zato se je jel hitro širiti proti toku Amazone in njenih pritokov. Prvič so ga opazili delavci Rockefellerjeve ustanove leta 1931. v okolici Natala. Takrat se zanj niso dosti zanimali. Na eni strani so upali, da ga bo mogoče umetno lokalizirati, na drugi strani so pa mislili, da ga bo podnebje samo iztrebilo.

Zgodilo se je pa ravno nasprotno. Sledili sta dve suhi leti, ki sta sicer širjenje komarjev ustavili, toda takoj potem so se jeli z normalnim dežjem širiti in zdaj proti ljudem prava katastrofa. Zelo lani je izbruhnilo več nevarnih epidemij v krajih do 350 km severno in zapadno od Natala. V dolini Jaguaride v državi Ceara je malarija povsem ustavila delo na polju in sploh vse življenje, ker je tam obolelo 50 tisoč ljudi. Malarija je napadla tu vsakega 10. človeka in izmed bolnih je umrl vsak deseti.

V kavčug zavita živila

Kemična tovarna Dewey & Almy v Cambridgeu v severoameriški državi Massachusetts je odkrila nov način zavijanja mesa, perutnine in divjačine, ki jo hoče-mo za delj časa hraniti v ledenicah. Ta način zavijanja je odkril prav za prav Francoz Maurice Pietre. Iz surovega kavčuka se napravi najprej vrečica. Ta se natakne na konec odprtega kovinskega valjarja, na drugem koncu se pa izsessa zrak. Vrečica se potisne v valjar, da se tesno oprijemlje stene. Potem se pa položi v valjar kura in zrak se znova izsessa — to pot iz vrečice. Le-ta se tesno oprime kure, nakar se zgoraj zaveže. Potem potisnemo vrečico s kuro v toplo vodo. V nji se surovi kavčuk krči tako, da se oprime vsake tudi najmanjše gube okrog kure in tako nastane skoraj nevidna, prozorna lupina.

Ta ovoj se da porabiti v različne svrhe. Do tako zavitega živila ne more ne voda, ne zrak. Zato živilo ne izgubi na teži. Razen tega ni treba hraniti mesa pri zelo nizki temperaturi in torej ni potrebno, da bi zmrazilo. Končno vidi kupovalec kaj kupuje, kakor da ima kuro ali meso brez ovoja pred očmi. Novi način zavijanja se imenuje cryovac, kar je kratica iz besed cryos — led in vacuum. Kavčuk je brez vonja in okusa in zato je to najokusnejši ovoj, kakršnega si moremo izmisliti.

Živali in zimski čas

Kakor prejšnja leta imajo tudi letos v londonskem živalskem vrtu težave z letnim časom. Mnoge živali se namreč nečesto sprijazniti s to novotarijo in vztrajajo na stari časovni razdelitvi. Zlasti medvedi in velbelodi, vajeni hoditi spat pred sedmo uro zvečer, ko se zapre živalski vrt, niso hoteli izpremeniti svojega reda. Nekaj dni po uvedbi letnega časa, so jih morali čuvaji tolažiti s poslaščicami, dočim je bila sicer sirena, oznanjajoča, da se živalski vrt zapira, signal tudi za nje. Nekaj živali se upira še zdaj. To velja zlasti za okapo, žirafi iz Srednje Afrike podobno žival, ki je nezadovoljna s tem, da jo zbude čuvaji zdaj eno uro prej. Tega kratkomočno noče vzeti na znanje, temveč se drži zimskega časa. Enako je tudi s hrano, ki jo pustijo nedotaknjeno do običajne ure po zimskem času. Samo zvečer čuvaji nimajo s to živaljo stisnosti, ker gre zelo rada spat eno uro prej kakor sicer.

Sloni so pa brž razumeli, da morajo na delo eno uro prej. Nič se niso jezili, ko so takoj spoznali, da jim delavnica niso poudarjali. Levi, tujni in druge živali, ki jih krmijo ob določenem uri, so se hitro sprijaznili z novim redom. Pač bodo pa nekaj dni te živali godrnjale v jeseni, ko bo uveden zopet zimski čas in ko jih bodo krmili eno uro pozneje.

— Tega nihče ne ve. Ljudje pripovedujejo, da jo je Arudi našel, ko je bil še deček, da jo je našel v puščavi, kjer je bila kot deklica zašla ali pa so jo pustili tam. Takrat so se arabska plemena med seboj borila in plemu, ki mu je šejk Arudijev brat, je bilo malone poraženo. Toda tistega dne, ko je Arudi privedel malo Zoro k svojim ljudem, je nastal nenaden preokret. Voja sreča se jim je obrnila in od tistega časa je veljala Zora za nekakšen Arudijev talisman. Morda vam je znano, da so vsi Arabci praznovrni. Ni izključeno, da se je hotel Arudi poročiti z njo, kajti poslal jo je v Pariz, da bi se izobrazila. Toda preden je Zora končala šolo v Parizu je stopila v Arudijevo življenje nova ženska, dražestna in zapeljiva Vanda. Zora se je šele nedavno vrnila v Afriko.

— Ali živi zdaj v Arudijevem domu?

— Mislim, da. Prepričan sem pa, da bo Arudi prav kmalu našel primerneža moža svojemu krasnemu talismanu.

Fenella je pa mislila, da to najbrž ne bo tako lahko. Sidi Arudi ben Gamma bo morda res hotel poiskati Zori primerneža moža, toda vprašanje je, če bo ona s tem zadovoljna. Ta mala Arabka, vzgojena v Parizu, gotovo ni navadna lutka. Vsaj ta njena bradica priča o energičnem značaju. Morda si je vplela v glavo, da si bo sama poiskala moža, moža svojega srca, ali pa da se sploh ne bo hotela omožiti. V teh njenih temnih gazelinih očeh, kadar je gledala Arudija, je bilo tako veliko občudovanja, da je to malone kazalo, da živi za Zoro na svetu samo en možki, — prav ta mož, ki je bil oženjen z Vando Mayevo.

— Kako veste vse to o teh ljudeh? — je vprašala Fenella Davida Kenta.